

Vad har Rättviks Naturmuseum att erbjuda Dalarnas botanister?

Axel Björklund, Rättvik

Rättviks Naturmuseum, som sedan 1983 är inrymt i Rättviks Kulturhus, har en huvudsakligen naturhistorisk uppläggning. Här speglas utvecklingen på Jorden, med tonvikt på de skeden och händelser som haft särskild betydelse för Rättvik. Ordovicium- och silurperioderna med deras kalkrika och fossilspäckade avlagringar har därför fått en utförlig framställning, liksom den efterföljande periodens spektakulära meteoritnedslag, som skapade Siljansringen, i vars kantzoner rester av de värdfulla bildningarna från tiden närmast före katastrofen bevarats till vår tid.

Uppenbarligen finns all anledning för Rättviks Naturmuseum att ägna floran den största uppmärksamhet. Detta har skett i form av ett lättillgängligt **herbarium** över Rättvikstraktens kärlväxter, som finns placerat i den övre avdelningen. Denna har arrangerats som en fristående studieavdelning, med referenssamlingar och bibliotek. I herbariet finns alla dokumenterade rättviksarter, såväl utgångna som nytilkomna, monterade (eller i nödfall endast omnämnda) på utdragbara tavlor. I ett par montrar presenteras även de vanligaste mossorna och lavarna. Tack vare de insatser som redaktören för denna publikation (!) gjorde under några lyckosamma perioder av samarbete i museet finns också ett par pärmar med samlade uppgifter om alla växterna, en tryckt *rapport* om värdefulla växtlokaler i kommunen samt en åskådlig insektssamling. En förteckning över rättvikstraktens växter kan f.ö. inhandlas i bibliotekets lånedisk.

Mera levande kan från och med 1999 floran avnjutas i ett **bildspel** om silurens växter, som kommer att visas på begäran i kulturhusets filmrum.

Söker vi oss bakom kulisserna, till museets arbetslokaler, så finner vi ett omfattande **arkiv** med flera tusen ark pressade växter från Siljanstrakten. Tack vare en donation har museet även ett exsickat med skandinaviska mossor, utgivet av Robert Hartman i Gävle omkring 1860. Här finns även tillgång till stereolupp och forskningsmikroskop. Hit är såväl privata botanister som forskare välkomna, efter överenskommelse med undertecknad.

Under en följd av år har även Rättviks flora presenterats "levande" i vasutställningar i kulturhusets entréhall. Förhoppningsvis blir det av även nästa år.

Det allra mest levande sättet att bekanta sig med floran i Rättvik är förstås genom "hembesök". Exkursioner borde ingå i museets service, men för närvarande saknas personella resurser för en dylik verksamhet.

Se där. Kanske finns det något att hämta i Rättviks Naturmuseum, även för fältbotanister. Välkomna!

Baksidan av den första av herbariets 10 tavlor, med pressade och monterade ormbunkeväxter. Foto Axel Björklund.